

Nová legislatívna úprava v oblasti ochrany zdravia pri práci, účinná od 1. októbra 2020

1. októbra 2020 nadobudne účinnosť nariadenie vlády SR č. 235/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci v znení neskorších predpisov (ďalej „novela NV SR č. 356/2006 Z. z.“).

Do legislatívy SR sa prebrali dve smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) a to smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/130, ktorou sa mení smernica 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom alebo mutagénom pri práci a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/983, ktorou sa mení smernica 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom alebo mutagénom pri práci.

Novelou NV SR č. 356/2006 Z. z. sa na základe uvedených smerníc EÚ revidujú technické smerné hodnoty pre osem karcinogénov v pracovnom ovzduší, ktoré v súčasnosti už sú súčasťou platného NV SR (arzén a jeho anorganické zlúčeniny; berýlium a jeho anorganické zlúčeniny; etyléndichlorid; epichlórhydrín; kadmium a jeho anorganické zlúčeniny; 4,4'-metylénbis(2-chlóranilín); 4,4'-metyléndianilín; trichlórétén). Všetky revidované technické smerné hodnoty majú klesajúcu tendenciu (sú prísnejšie), čím je v súlade s európskym cieľom zabezpečená lepšia ochrana zdravia zamestnancov pri práci s karcinogénmi. U dvoch karcinogénov (berýlium a jeho anorganické zlúčeniny, kadmium a jeho anorganické zlúčeniny) sa v súlade so smernicou (EÚ) 2019/983 zavádzajú pre ich technické smerné hodnoty prechodné obdobia do r. 2026 a 2027.

Ďalej sa zo smernice (EÚ) 2019/130 prebrali do prílohy č. 1 NV SR č. 356/2006 Z. z., v ktorej je uvedený zoznam látok, zmesí a pracovných procesov s rizikom chemickej karcinogenity, dve nové pracovné činnosti, pri ktorých dochádza k expozícii karcinogénom a to práca, pri ktorej dochádza k expozícii cez kožu účinkom minerálnych olejov, ktoré boli predtým použité v motoroch s vnútorným spaľovaním na mazanie a chladenie pohyblivých častí vo vnútri motora a práca, pri ktorej dochádza k expozícii výfukovým emisiám zo vznetových naftových motorov.

Do prílohy č. 2 NV SR č. 356/2006 Z. z. boli doplnené v súlade so smernicou (EÚ) 2019/130 na základe dôkazov o ich karcinogenite výfukové emisie zo vznetových naftových motorov. Pre tieto výfukové emisie sa zavádza nová technická smerná hodnota, ktorá doteraz nebola v legislatíve SR zavedená. Z dôvodu, že v niektorých odvetviach je splnenie tejto novej technickej smernej hodnoty pre výfukové emisie zo vznetových naftových motorov v krátkom čase ťažko dosiahnuteľné, v súlade so smernicou sa uvádza dátum začatia uplatňovania tejto technickej smernej hodnoty v r. 2023. Pri podzemnej ťažbe a výstavbe tunelov sa technická smerná hodnota pre výfukové emisie zo vznetových naftových motorov začne uplatňovať až v r. 2026.

Novela NV SR č. 356/2006 Z. z. je zosúladená aj so zmenami vyplývajúcimi zo zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 198/2020 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 21. júla 2020 a ktorým sa zmenila posudková činnosť orgánov verejného zdravotníctva pri schvaľovaní prevádzkových poriadkov z hľadiska ochrany a podpory zdravia zamestnancov. Z ustanovenia § 6 ods. 4 NV SR č. 356/2006 Z. z. sa vypustila veta, ktorá sa týka posudkovej činnosti orgánov verejného zdravotníctva pri schvaľovaní prevádzkových poriadkov pri činnostiach spojených s používaním karcinogénnych a mutagénnych faktorov.

Pri činnostiach spojených s používaním karcinogénnych a mutagénnych faktorov zostáva naďalej povinnosťou zamestnávateľov vrátane zamestnávateľov v zdravotníckych zariadeniach, v ktorých sa používajú cytostatiká na liečebné účely, vypracovať prevádzkový poriadok pre pracovné činnosti s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom. Táto povinnosť vyplýva zamestnávateľovi z § 30 ods. 1 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z. a z osobitného predpisu, ktorým je NV SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov. Prevádzkový poriadok pre pracovné činnosti s expozíciou

karcinogénnym a mutagénnym faktorom vrátane cytostatík, ktoré sa používajú na liečebné účely, zamestnávateľa predložia príslušnému orgánu verejného zdravotníctva pri výkone štátneho zdravotného dozoru na pracovisku.

P o z n á m k a: Uvedenou legislatívnou zmenou nie je dotknutá povinnosť zamestnávateľov naďalej predkladať na posúdenie príslušnému orgánu verejného zdravotníctva návrh na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku (§ 52 ods. 1 písm. b) v spojení s § 13 ods. 4 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.).